

Бас директордың

« 11 » __02__ 2022 ж.

№ _____ 20-14 _____

бұйрығымен бекітілген

БІРІКТІРІЛГЕН МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

САЯСАТ

«OIL SERVICES COMPANY» ЖШС
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ
САЛАСЫНДАҒЫ САЯСАТЫ»

АҚТАУ

Алғысөз

1. **ӘЗІРЛЕГЕН** Комплаенс секторының комлаенс офицері Б.К.Ахбелов.
2. **ҚҰПИЯЛЫЛЫҚ** Осы құжат құпия құжат және ЖШС «Oil Services Company» меншігі. Ішінара көбейтуді қоса алғанда, ЖШС «Oil Services Company» біріктірілген менеджмент жүйесі бойынша өкілдің жазбаша рұқсатынсыз көбейтуге жол берілмейді.

МАЗМҰНЫ:

1	Құжаттың мақсаты және жалпы қағидалар.....	4
2	Қолданылу саласы.....	5
3	Анықтамалар мен қысқартулар.....	5
4	Жауапкершілік.....	7
5	Нормативтік құқықтық база.....	8
6	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидалары.....	9
7	Сыбайлас жемқорлық іс-қимылдары тәуекелдерінің алдын алу және қарсы әрекет ету жөніндегі шаралар.....	10
8	Саяси маңызды тұлғалармен және жұртшылықпен өзара іс-қимыл.....	14
9	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау және оларды басқару.....	15
10	Саясатты орындамағаны (тиісінше орындамағаны) үшін жауапкершілік.....	15
11	Қорытынды ережелері.....	16
	Тіркеу өзгерісі, Редакцияның соңғы келісу жобасының құжатты.....	17
	Редакцияның соңғы келісу жобасының құжатты.....	18
	Жазба нысандарының альбомы	

1. Құжаттың мақсаты және жалпы ережелер

1.1. «Oil Services Company» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі - Серіктестік) бизнесті тұрақты дамытудың маңызды шарттарының бірі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қатынастарды реттейтін заңнаманы қатаң сақтау болып табылатынына сенімді.

1.2. Серіктестік бизнесті жүргізудің адал емес және заңға қарсы тәсілдерін үзілді-кесілді қабылдамау туралы мәлімдейді және қазақстандық, шетелдік және халықаралық органдар мен ұйымдар ұсынған сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және ескерту саласындағы қосымша міндеттемелерді өз еркімен қабылдайды.

1.3. Серіктестіктің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясаты (бұдан әрі – Саясат) Серіктестіктің сыбайлас жемқорлық қызметке тартуға қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттары мен міндеттерін ашады, осы қарсы іс-қимылдың құқықтық негіздері мен негізгі қағидаттарын айқындайды, Серіктестіктің сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі қабылдаған шараларын сипаттайды, қызметкерлердің және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы өзге де тұлғалардың міндеттерін, сондай-ақ Саясаттың ережелерін орындамағаны (тиісінше орындамағаны) үшін жауаптылықты белгілейді.

1.4. Осы Саясат:

- Серіктестік қызметінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қатынастарды реттейтін қазақстандық және шетелдік заңнама талаптарына, бизнесті жүргізу этикасының жоғары стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету;

- Серіктестік мен оның қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметке тарту тәуекелдерін мейлінше азайту;

- Серіктестік қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларында, акционерлерде, инвесторларда, контрагенттерде, мемлекеттік органдардың өкілдерінде, өзге де мүдделі тұлғаларда оның кез келген нысандары мен көріністерінде теріс сыбайлас жемқорлық ретінде Серіктестік туралы бірыңғай ұсынысты қалыптастыру;

- Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қызметін регламенттейтін жергілікті нормативтік базаны құру мақсатында әзірленді.

1.5. Осы Саясаттың міндеттері:

- Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттарын, міндеттері мен қағидаттарын айқындау;

- құқыққа қарсы әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу және ашу, сондай-ақ оларды дайындайтын, жасайтын немесе жасаған адамдарды анықтау және белгілеу;

- негізгі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін және алаяқтық тәуекелдерін сәйкестендіру және оларды мейлінше азайту және/немесе жою бойынша шараларды анықтау;

- сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы әрекет ету мақсатында Серіктестік корпоративтік мәдениетін қалыптастыру;

- қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама негізінде Серіктестікте сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдерді енгізу және оларды Серіктестік қызметкерлері мен өзге де мүдделі тұлғаларға жеткізу;

- Серіктестік қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының міндеттерін белгілеу, Саясатта бекітілген қағидаттарды, шектеулер мен талаптарды сақтау;

- сыбайлас жемқорлық фактілері туралы хабарламаға арналған ақпараттық арналарды қамтамасыз ету;

- Серіктестік қабылданған сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі шараларды түсіндіру болып табылады.

1.6. Осы Саясат Серіктестіктің бизнесті жүргізу және іскерлік беделді қолдаудың жоғары этикалық стандарттарына бейілділігін көрсетеді. Серіктестік оның адал және әділ ұйымның беделі сыбайлас жемқорлық оның бизнесі мен құндылықтарына қауіп төндіреді деп есептей отырып, оның неғұрлым құнды активтерінің бірі болып табылатынын мойындайды. Серіктестіктің сыбайлас

Саясат	Басылым 01	18 беттің 5 парағы
---------------	-------------------	---------------------------

жемқорлыққа қарсы іс-қимылға қатысты нық ұстанымы бизнес жүргізудің негізгі қағидаттарының бірі болып табылады.

1.7. Серіктестік қызметкерінің және/немесе лауазымды адамының өміріне немесе денсаулығына қауіп-қатер төндіретін жағдайларды қоспағанда, бүкіл әлем бойынша тікелей немесе үшінші тұлғаларды тарту арқылы (делдалдық) жүзеге асырылатын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға немесе паракорлыққа кез келген нысанда тыйым салады. Серіктестік сыбайлас жемқорлықтың қабылданбағаны туралы ашық мәлімдейді және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу саласында қосымша міндеттемелерді өз еркімен қабылдайды.

1.8. Серіктестік делдалдар арқылы төлеуді қоса алғанда, Серіктестік қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларына мұндай төлемдерді Серіктестік атынан саяси маңызы бар тұлғаларға ынталандырушы төлемдерді жүзеге асыруға үзілді-кесілді тыйым салады.

1.9. Осы Саясат интернет желісіндегі және электрондық құжат айналымы жүйесіндегі Серіктестік ресми веб-сайтына орналастырылады.

2. Қолданылу саласы

2.1. Саясат Серіктестік барлық қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының орындауы үшін міндетті.

2.2. Саясат Серіктестікке қолданылады;

2.3. Серіктестік өзінің Контрагенттеріне осы Саясаттың талаптарын ұстануды және өз қызметкерлерінің Саясат талаптарының сақталуын қамтамасыз етуді ұсынады.

3. Анықтамалар мен қысқартулар

Белсенді пара алушылық	Ұсыныс, уәде, рұқсат немесе пара төлеу (тікелей немесе жанама), сондай-ақ мұндай мінез-құлыққа көмек немесе жәрдемдесу.
Жақын туыстар	Ата-аналар (ата-анасы), балалары, асырап алушылар, асырап алынғандар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері (қарындастары), атасы, әжесі, немерелері.
Пара	Саяси маңызды тұлға қабылдаған материалдық құндылықтар (заттар немесе ақша) немесе іс-әрекеті (немесе, керісінше, әрекетсіздігі) үшін пара берушінің мүддесінде бұл адам өзінің қызметтік жағдайына байланысты жасай алатын немесе жасауға тиіс болатын қандай да бір мүліктік пайда немесе қызметтер.
Лауазымды тұлғалар	1) заңға, өзге құқықтық актіге немесе Серіктестік құжатына байланысты Серіктестік атынан шығуға уәкілеттік берілген тұлғалар; 2) Серіктестік Директорлар кеңесінің және Басқармасының мүшелері.
Серіктестік	«Oil Services Company» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚМГ	«Қазмұнайгаз» ҰК АҚ
Параға коммерциялық сатып алу	Коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге мүлікті заңсыз беру, сол сияқты оның өзінің қызмет бабын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ параға сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүдделеріне қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін оған мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету.

1 «Пара» термині мемлекеттік қызметшіні сатып алуды белгілеу үшін пайдаланылады, ал коммерциялық құрылым қызметкерінің сатып алуын белгілеу үшін «параға коммерциялық сатып алу» терминін пайдалану қабылданды.

Саясат	Басылым 01	18 беттің 6 парағы
Контрагент	Серіктестікпен шарт/келісім жасасқан не жасасуды жоспарлайтын жеке немесе заңды тұлға.	
Мүдделер қақтығысы	Серіктестік қызметкерінің немесе лауазымды тұлғасының жеке пайдасы немесе қызметі Серіктестік мүдделеріне қайшы келетін немесе олармен әлеуетті қайшы келуі мүмкін кез келген жағдайлар немесе осылайша олардың өз лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауына және Серіктестікке қатысты мәселелер бойынша шешімдердің объективтілігіне әкеп соғуы мүмкін мән-жайлар.	
Сыбайлас жемқорлық	Тікелей немесе делдалдар арқылы кез келген нысанда, оның ішінде пара және параға коммерциялық сатып алу нысанында заңсыз пайданы, материалдық және материалдық емес пайданы ұсыну, уәде ету, беру және алу; және/немесе сыбайлас жемқорлық әрекетті жүзеге асыру кезіндегі делдалдық; және/немесе қызметтік жағдайды теріс пайдалану, өкілеттіктерді теріс пайдалану, сондай-ақ Серіктестік заңды мүдделеріне қарамастан, оның ішінде өзі немесе үшінші тұлғалар үшін заңсыз пайда алу, материалдық және материалдық емес пайда алу мақсатында жеке тұлғаның өзінің лауазымдық жағдайын өзге де заңсыз пайдалану не аталған тұлғаға басқа жеке тұлғалармен осындай пайданы заңсыз ұсыну.	
Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық	Заңмен әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік).	
Пассивті пара алушылық	Параны тікелей немесе жанама қабылдау немесе алу сұранысы, талабы, келісімі.	
Саяси маңызды тұлға	<p>1) мемлекеттік қызметші – мемлекеттік органда Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен республикалық немесе жергілікті бюджеттерден не Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қаражатынан ақы төленетін мемлекеттік лауазымды атқаратын және мемлекеттің міндеттері мен функцияларын іске асыру мақсатында лауазымдық өкілеттіктерді жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының азаматы;</p> <p>2) лауазымды тұлға – билік өкілінің функцияларын тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын адам;</p> <p>3) шетелдік лауазымды адам - шетелдік жария жиналыс мүшелерін, халықаралық ұйымдардың лауазымды адамдарын, халықаралық парламенттік жиналыс мүшелерін, шет мемлекеттің судьяларын және халықаралық соттың лауазымды адамдарын, сондай-ақ шет мемлекеттің Қарулы Күштеріндегі және өзге де әскери құрылымдарындағы лауазымды адамдарды қоса алғанда, шет мемлекеттің лауазымды адамы.</p>	
Пара алушылыққа/параға коммерциялық сатып алуға делдал болу	Пара берушінің/параға коммерциялық сатып алу затын беретін адамның немесе пара алушының/параға коммерциялық сатып алу затын алатын адамның тапсырмасы бойынша параны/параға коммерциялық сатып алу затын (заңсыз сыйақы) тікелей беру не пара берушіге және (немесе) пара алушыға/қатысушы адамдарға параны алу және беру туралы олардың арасындағы келісімге қол жеткізуге не іске асыруға өзге де ықпал ету.	
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	Серіктестік қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының сыбайлас жемқорлықты ескерту (алдын алу) және сыбайлас жемқорлыққа	

Саясат	Басылым 01	18 беттің 7 парағы
		қарсы күрес (сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды тексеру) жөніндегі қызметі.
Сыбайлас жемқорлық қызметі алдын алу	жөніндегі қызметі	Серіктестікте сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға жол бермеуді қамтамасыз ететін ішкі құжаттармен регламенттелген корпоративтік мәдениет элементтерін, ұйымдық құрылымды, қағидалар мен рәсімдерді енгізуге бағытталған іс-шаралар.
Қызметкер		Серіктестікпен еңбек қатынастарында тұрған және еңбек шарты бойынша тікелей жұмысты орындайтын тұлға, сондай-ақ агенттік арқылы шарт және азаматтық-құқықтық сипаттағы шарт бойынша тартылатын өзге де тұлғалар.
Жекжаттар		Аға-інілер, апа-сіңлілер, ата-аналар және жұбайының (ерлі-зайыптылардың) балалары.
ҚМГ Комплаенс қызметі		Комплаенс мәселелеріне жауап беретін ҚМГ жауапты құрылымдық бөлімшесі.
Жауапты тұлға		Комплаенс офицер
Ынталандырушы төлемдер		Кертартпалыққа негізделген ресми іс-қимылдарды жеделдету мақсатында Саяси маңызы бар тұлғалардың пайдасына төлемдер (мысалы, рұқсаттар, лицензиялар немесе өзге де ресми құжаттаманы беру; визалар, жұмысқа рұқсаттар және өзге де иммиграциялық құжаттар беру; кеденнен тауарларды босатуға рұқсат алуды жеделдету; жылжымайтын мүлікті немесе көлік құралдарын мемлекеттік тіркеуді жеделдету; коммуналдық немесе өзге де қызметтерді көрсету кезінде жеделдету (мысалы, телекоммуникациялар, күзет) және басқалар.
ҚҚ		Қауіпсіздік қызметі.
ЗБ		Заң бөлімі.

4. Жауапкершілік

4.1. Серіктестік қызметкерлері/лауазымды тұлғалары өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде:

1) Саясатпен танысуға және Саясатты сақтау туралы міндеттемеге қол қоюға. Міндеттеме Саясаттың 1 Қосымшасына сәйкес еңбек шартына қосымша түрінде ресімделеді;

2) жол берілмейтін сыбайлас жемқорлық мінез-құлқының негізгі ұғымдары мен мысалдары көрсетілген 2 Қосымшасына сәйкес жаднаманы басшылыққа алуға;

3) қызметкердің іскерлік қасиеттерін бағалау кезінде, оның ішінде оны жоғары лауазымға тағайындаған, өзге де кадрлық мәселелерді шешкен жағдайда Саясаттың сақталуын ескеруге;

4) Саясатта көзделген шектеулер мен талаптарды, оның ішінде сыйға тартуға, сыйлықтар алуға қатысты талаптарды қатаң сақтауға; өкілдік шығыстарды, қайырымдылық және демеушілік қызметті жүзеге асыруға; саяси қызметке қатысуға; мемлекет өкілдерімен, саяси маңызы бар тұлғалармен және Серіктестіктің ұйымдармен, контрагенттермен, делдалдармен, үшінші тұлғалармен өзара іс-қимыл жасауға; мүдделер қақтығысына жол бермеуге; есептілік жүргізуге;

5) келесі әрекеттерге үзілді-кесілді тыйым салуды қатаң сақтауға:

- сыбайлас жемқорлық әрекеттерге қатысу, оның ішінде саяси маңызы бар тұлғаларға пара ұсынбау, бермеу, уәде бермеу;

- параны сұрауға және алуға (параға коммерциялық сатып алу);

- контрагенттерді немесе контрагенттерді қызметкерлерге/лауазымды тұлғаларға параға коммерциялық сатып алуға қатысу;

- әкімшілік, бюрократиялық және өзге де нысандылықтарды кез келген нысанда, оның ішінде коммерциялық және коммерциялық емес ұйымдарды, билік органдары мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарын, саяси маңызы бар тұлғаларды қоса алғанда, қандай да бір тұлғаларға және қандай да бір тұлғалардан немесе ұйымдардан, билік органдары мен жергілікті өзін-өзі басқару

органдарын, Серіктестік үшін немесе үшінші тұлғалар үшін пайда алу мақсатында ақша қаражаты немесе олардың баламалары, құндылықтары, қызметтері немесе мүліктік және мүліктік емес сипаттағы өзге пайдалары түрінде оңайлату үшін төлемдер жасау.

6) Серіктестік лауазымды тұлғалары өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде Серіктестік контрагенттерінен және басқа да үшінші тұлғалардан өтініштерге және пара алуға үзілді-кесілді тыйым салуды қатаң сақтауы тиіс;

7) Серіктестік өзге ішкі құжаттарында (Саясатқа қайшы келмейтін бөлігінде) белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы сипаттағы талаптар мен шектеулерді сақтау.

4.2. Серіктестік қызметкерлері/лауазымды тұлғалары контрагенттермен өзара іс-қимыл жасау кезінде:

1) Адал және әділ негізде іскерлік қарым-қатынас жүргізетін контрагенттермен іскерлік қарым-қатынас орнатуы және сақтауы, өз беделіне қамқорлық жасауы, шаруашылық қызметті жүргізу кезінде жоғары этикалық стандарттарға қолдау көрсетуі, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі жеке шараларды іске асыруы тиіс.

4.3. Комплаенс офицерінің жауапкершілігі:

1) Серіктестіктің сыбайлас жемқорлық қызметке тарту тәуекелін және контрагенттермен қарым-қатынас барысында өзге де теріс пиғылды практикаларды төмендету мақсатында контрагенттерді тексеру рәсімін енгізу (беделі, нарықтағы қызметтің ұзақтығы, сыбайлас жемқорлық жанжалдарына қатысу және басқалар сияқты әлеуетті контрагенттер туралы ашық қол жеткізудегі мәліметтерді жинау мен талдауды қоса алғанда).

2) Серіктестікте алдын ала қабылданатын сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі шаралар туралы ақпаратты Серіктестік ресми веб-сайтына орналастыру;

3) Саясатты өзектендіру;

4) Саясаттың ережелерін оқытуды ұйымдастыру үшін жауапты болады.

4.4. ЗБ жасалатын шарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды сақтау туралы ережелерді 3 Қосымшасы бойынша «сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпені» енгізуге жауапты болады.

4.5. Компанияның бірінші басшысы қарамағындағы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауының алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес тәртіптік жауапкершілікке тартылады.

Компанияның бірінші басшысы өзіне тікелей бағынысты қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық қылмыстарды жасағаны үшін мынадай жағдайлардың жиынтығы кезінде тәртіптік жауаптылықта болады:

1) бағынысты адам жасаған сыбайлас жемқорлық қылмыс пен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудың алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерді орындамауына немесе тиісінше орындамауына кінәлі болу арасында байланыс орнатылса;

2) бағынысты қызметкерге қатысты сыбайлас жемқорлық қылмысы үшін қылмыстық жауаптылыққа тарту туралы заңды күшіне енген сот актісінің болуы не сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағаны үшін қылмыстық істі қылмыстық қудалау органы немесе сот Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабы бірінші бөлігінің 3), 4), 9), 10), 11) 12) тармақтары немесе 36-бабы негізінде тоқтатылса.

5. Нормативтік құқықтық база

5.1. Осы Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасын, халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы және Серіктестік ішкі құжаттарын ескере отырып жасалды.

5.2. Осы саясатты жасау кезінде мынадай құжаттардың мазмұны ескерілді:

- БҰҰ Бас Ассамблеясының 58-ші сессиясының пленарлық отырысында (Нью-Йорк қаласында (АҚШ) қабылданған) сыбайлас жемқорлыққа қарсы Біріккен Ұлттар Ұйымының конвенциясы, Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 4 мамырдағы Заңымен ратификацияланды. N 31-IV);

- 2011 жылғы 1 шілдеде күшіне енген «Пара алушылықпен күрес туралы» Ұлыбританияның Заңы (UK Bribery Act 2010);

- Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі Қылмыстық кодексі;

- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңы;

- Серіктестіктің Іскерлік этика кодексі;

- Серіктестік қызметкерлерінің және лауазымды тұлғаларының мүдделер қақтығысын реттеу саясаты;

5.3. Коммерциялық ұйымдарға қатысты бөлігінде көрсетілген актілердің негізгі талаптары:

- пара немесе параға коммерциялық сатып алу затын беруге тыйым салу;

- саяси маңызы бар тұлғаларды параға сатып алуға тыйым салу;

- делдалдылыққа тыйым салу;

- пара немесе параға коммерциялық сатып алу затын алуға тыйым салу.

6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

Өз қызметі шеңберінде Серіктестік мынадай сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қағидаттарын басшылыққа алады:

6.1. **«нөлдік төзімділік»** қағидаты (сыбайлас жемқорлықты кез келген нысанда және көріністерде қабылдамау) – Серіктестік қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары, сондай-ақ Серіктестік атынан және/немесе оның мүддесінде әрекет ететін өзге де тұлғалар үшін тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы сол немесе өзге елде бизнес жүргізу тәжірибесіне қарамастан, сыбайлас жемқорлық іс-қимылдарына қатысуға толық тыйым салу;

6.2. **«Жоғарыдан ықпал жасау»** қағидаты – Серіктестік лауазымды тұлғалары өз мінез-құлқымен Серіктестік қызметкерлеріне бизнесті жүргізудің жоғары этикалық стандарттарын сақтау және ілгерілету және оның кез келген көрінісінде сыбайлас жемқорлықты қабылдамау жөнінде үлгі береді;

6.3. **тиісті сақтық қағидаты** – сыбайлас жемқорлық қызметіне тартылуы немесе сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзімді болуы мүмкін контрагенттермен іскерлік қарым-қатынастар тәуекелін мейлінше азайту үшін контрагент туралы қажетті және дұрыс ақпарат алуға бағытталған шаралар мен іс-қимылдар кешенін қабылдау;

6.4. **сыбайлас жемқорлықтың алдын алу қағидаты** – Серіктестік сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша профилактикалық шараларды алдын ала қабылдайды, яғни корпоративтік мәдениет элементтерін, ұйымдық құрылымды, ең алдымен сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтауға және оларды мейлінше азайтуға бағытталған ережелер мен рәсімдерді енгізу;

6.5. **жазалаудың бұлтартпастығы қағидаты** – Серіктестік корпоративтік басқарудың барлық деңгейлерінде алаяқтықтың және сыбайлас жемқорлықтың кез келген нысандары мен көріністеріне қолданылмайтындығы туралы мәлімдейді. Кінәлі тұлғаларды жауаптылыққа тарту Серіктестіктегі олардың лауазымына және жұмыс мерзіміне және онымен өзге де өзара қарым-қатынастарға қарамастан, заңнамада және Серіктестік ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады;

6.6. **мониторинг және бақылау** – Серіктестік сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл бойынша енгізілген рәсімдерге мониторингті жүзеге асырады, олардың сақталуын бақылайды және оларды ұдайы жетілдіреді;

6.7. **сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ынтымақтастық** – Серіктестік сыбайлас жемқорлық проблемаларының жалпы әлеуметтік сипатын және мемлекеттік саясат шеңберінде іске асырылатын іс-шаралар жолымен де, Серіктестік қызметкерлері, лауазымды

тұлғалары және Серіктестік контрагенттері тарапынан сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті қалыптастыру жолымен де оған қарсы іс-қимыл жасау қажеттігін мойындайды;

6.8. қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға тартылуы - Серіктестік қызметкерлердің сыбайлас жемқорлықты оның кез келген нысандары мен көріністерінде қабылдамауының жеке ұстанымын қалыптастыру міндетін қояды. Осы мақсатта Серіктестік ұйымның барлық деңгейлерінде саясатты енгізу және оның мазмұнын өз қызметкерлерінің, сондай-ақ өзге де мүдделі тұлғалардың назарына жеткізу жөнінде барлық қажетті шараларды қабылдайды. Серіктестік қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеті деңгейін Саясаттың негізгі талаптарына ұдайы оқыту және оны практикада қолдану арқылы арттыруға жәрдемдеседі;

6.9. шынайы есептілікті жүргізу қағидаты – Серіктестікке заңнама талаптары мен есептік құжаттаманы жүргізу қағидалары қатаң сақталады. Шаруашылық өмірдің әрбір фактісі бастапқы есепке алу құжатымен ресімделуге тиіс. Бухгалтерлік, басқарушылық және өзге де есепке алу түрлерінің немесе растайтын құжаттардың деректерін өзгертуге немесе бұрмалауға жол берілмейді.

7. Сыбайлас жемқорлық іс-қимырдары тәуекелдерінің алдын алу және қарсы әрекет ету жөніндегі шаралар

7.1. Хабардар ету және оқыту

Серіктестікте жұмысқа жаңадан қабылданған, сыбайлас жемқорлық тәуекеліне ұшыраған процестерге тартылған Серіктестік қызметкерлері/лауазымды тұлғалары бар корпоративтік мәдениеттің тиісті деңгейін қалыптастыру үшін осы Саясаттың ережелері және оған байланысты құжаттар бойынша кіріспе тренинг өткізіледі; СеріктестікТЕ жұмыс істейтін қызметкерлер/лауазымды тұлғалар үшін күндізгі және/немесе қашықтықтан оқыту нысанында мерзімді ақпараттық тренингтер өткізіледі.

Серіктестік қызметкерлері/лауазымды тұлғалары тренинг түрінде күндізгі нысанда, сондай-ақ Серіктестік веб-сайтында және ішкі ресурстарда ашық қол жеткізудегі осы Саясатпен танысу арқылы сырттай немесе қашықтықтан нысанында оқудан өтеді.

7.2. Серіктестік контрагенттері мен ізденушілерді тексеру

Іскерлік қатынастарды бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында, ізденушілерді жұмысқа тарту кезінде, заңды тұлғаларға қатысу кезінде, контрагенттермен және өзге де мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау кезінде Серіктестік олардың адалдығын, мүдделер қақтығысының болмауын, саяси маңызды тұлғалармен өзара байланысын тексеруді жүзеге асырады, беделі туралы ақпаратты талдайды.

Ізденушілердің, оның ішінде осы Саясатта белгіленген талаптарға сәйкестігін тексеру рәсімі Серіктестік ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Бірлескен кәсіпорынның контрагенттерін, әріптестерін, қатысушыларын (акционерлерін) және қайырымдылық/демеушілік көмек алушыларын тексеру тәртібі мен өлшемшарттары Серіктестік контрагенттерінің сенімсіздігін тексеру жөніндегі ішкі құжатта бекітілген.

7.3. Бухгалтерлік есеп және аудит

Барлық мүдделі тараптар үшін ақпараттың қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында Серіктестік заңнама мен ішкі нормативтік құжаттардың талаптарына толық сәйкестікте бухгалтерлік, салықтық және басқару есебін жүргізуді жүзеге асырады.

Барлық қаржы-шаруашылық операциялар бухгалтерлік және өзге де есепке алу түрлерінде толық, шынайылық және ашықтық қағидаларын ескере отырып көрсетіледі.

Серіктестік шаруашылық операцияларын оларды бухгалтерлік есепте көрсетпей, бухгалтерлік, басқарушылық және өзге де есепке алу түрлерінің немесе растайтын құжаттардың деректерін өзгертпей немесе бұрмаламай жүзеге асыруға жол бермейді.

Серіктестік барлық шаруашылық операциялары тиісті қараудан өтеді және ішкі құжаттардың талаптарына сәйкес уәкілетті қызметкерлермен бекітіледі.

Бухгалтерлік есеп және есептілік заңнаманың және Серіктестік ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес тұрақты ішкі және сыртқы аудиттен өтеді.

7.4. Өкілдік шығыстарды жүзеге асыру және сыйлықтар сыйлау

Сыйлықтарды алу немесе сыйға тарту, қонақжайлылық көрсету құрмет пен сыпайылық белгісі болып табылады, олар символдық сипатқа ие, іскерлік практикаға сәйкес келген, Серіктестік үшін бедел тәуекелін тудырмайтын, жасырын сыйақы білдірмейтін, шешімдер қабылдауға ықпал етуге шақырмаған және басқа тұлғаларға мұндай ықпалды қарауға себеп бермейтін жағдайда жақсы іскерлік қатынастарды қалыптастырады.

Егер қызметкердің пікірінше, сыйлықты қабылдау немесе іскерлік кешкі асқа шақыру контрагент немесе үшінші тұлға тарапынан негізсіз пайда алуды күтудің туындауына әкеп соқса, ол бұл туралы өзінің тікелей басшысына, Комплаенс офицеріне немесе «Жедел байланыс желісіне» хабарлауы қажет.

Лауазымды тұлғалардың контрагент есебінен сыйлықтар алуға немесе іскерлік ланч/кешкі асқа шақыру қабылдауға құқығы жоқ.

Лауазымды тұлғалардың/ қызметкерлердің саяси маңызы бар тұлғадан ақша қаражатын, сыйлықтарды, қонақжайлылық белгілерін, қандай да бір құндылықтарды беруге немесе алуға құқығы жоқ. Ерекшелік - саяси маңызы бар тұлғалар ардагерлерге медальдар тапсыру үшін, Серіктестік қызметкерлерін құттықтау үшін, өндірістік объектілердің салтанатты ашылуына, сондай-ақ мемлекеттік және ұлттық мерекелерге, сондай-ақ Серіктестік мен осы саяси маңызы бар тұлғалар арасындағы өзара іс-қимылды талқылау мақсатында өзге де іскерлік жиналыстарға шақырылған іс-шаралар. Бұл ретте осы іс-шаралар/жиналыстар шеңберінде Саяси маңызы бар тұлғаға басқа шақырылған адамдарға қатысты преференциялар берілмейді.

Сыйлықтар мен өкілдік шығыстарға арналған барлық шығыстар шығыстар туралы есептерде, сондай-ақ Серіктестік ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес сыйлықтар мен қонақжайлылық белгілерін тіркеу журналында дұрыс және анық ескерілуі тиіс.

Сыйлықтарды тарту және алу, сондай-ақ өкілдік шығыстар Серіктестік іскерлік этика кодексіне және өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

7.5. Саяси қызметке қатысудан бас тарту

Серіктестік саяси партияларға, ұйымдарға және олармен байланысты қорларға тікелей немесе жанама түрде қатыспайды, оның ішінде оларды қолдауға демеушілік және өзге де төлемдерді жүзеге асырмайды.

Серіктестік қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары жұмыстан бос уақытта, егер мұндай қатысу Серіктестік мүдделеріне зиян келтірмесе және мүдделер қақтығысын тудырмаса, өз қалауы бойынша саяси қызметке жеке тұлғалар ретінде қатысуға құқылы.

7.6. Сыбайлас жемқорлық іс-әрекеттерін жасағаны үшін жауапкершілікке тарту

Серіктестік сыбайлас жемқорлық әрекеттері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ішкі құжаттар талаптарының өзге де бұзушылықтары үшін осындай бұзушылықтардың мөлшері мен нысанына қарамастан, жауапкершілікке тез және алдын ала тарту үшін барлық мүмкін болатын ақылға қонымды және заңды күш-жігерін салады.

Серіктестік осы Саясатта белгіленген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін жауаптылыққа тартылған тұлғалар туралы ақпаратты белгіленген тәртіппен жария ету құқығын өзіне қалдырады.

7.7. Жауапты шаралардан бас тарту

Серіктестік осындай бас тарту нәтижесінде Серіктестік қосымша материалдық және материалдық емес пайда таппаса да, заңнама немесе осы Саясаттың талаптарын бұза отырып қана болдырмауға мүмкін болатын залал шеккен болса да, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық

жасаудан бас тартқан Серіктестік қызметкерлері/лауазымды тұлғалары тәртіптік жауапкершілікке тартылмайтынына кепілдік береді.

Серіктестік мұндай күдік расталмаса да, Серіктестік басқа қызметкері/лауазымды тұлғасы жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың болжамды фактісі туралы адал хабарлаған Серіктестік қызметкерлеріне/лауазымды тұлғаларына қарсы шараларды уақтылы анықтауға және жолын кесуге жол берілмейді және ұмтылады деп санайды.

Осы Саясат Серіктестік-де этикалық нормалар мен қағидаттарды ілгерілету жүйесіндегі негізгі буын болып табылады және Серіктестік беделіне де, қоршаған ортаға да зиян келтіруі мүмкін іс-қимылдардан аулақ болуға ұмтыла отырып, адалдық пен сенім негізінде әріптестермен және сыртқы мүдделі тараптармен қарым-қатынас құруға шақырады.

7.8. «Жедел байланыс желісі»

Серіктестікте сенімнің жоғары деңгейін қолдау, бизнесті жүргізу этикасының халықаралық стандарттарын сақтау, сондай-ақ алаяқтық пен сыбайлас жемқорлық жағдайларының алдын алу және жолын кесу мақсатында Серіктестікте «Жедел байланыс желісі» жұмыс істейді.

«Жедел байланыс желісі» арқылы хабарласып, кез келген тұлға өзіне ыңғайлы нысанда, оның ішінде жасырын жағдайларда өзіне мәлім болған Серіктестікте ұрлау және ысырап ету, алаяқтық, пара алушылық, параға коммерциялық сатып алу, мүдделер қақтығысы, сыбайлас жемқорлықтың басқа да көріністері және Саясаттың ережелерін бұзу фактілері туралы хабарлай алады.

Әрбір өтініш мұқият қаралады, өтінішті қарау нәтижелері Серіктестік жауапты тұлғаларының назарына жеткізіледі, негіздер болған кезде Серіктестік ішкі құжаттары мен рәсімдеріне сәйкес тиісті тексеру жүргізіледі. «Жедел байланыс желісі» байланыстары интернет желісіндегі Серіктестік ресми веб-сайтына, ақпараттық стендтерге және өзге де жалпыға қолжетімді орындарға орналастырылады.

7.9. Құқық қорғау органдарымен өзара іс-қимыл

Серіктестік өзіне Серіктестік белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы тиісті құқық қорғау органдарына хабарлау міндеттемесін қабылдайды.

Серіктестік қызметкерлері тарапынан құқық қорғау органдарымен өзара іс-қимыл мынадай нысандарда болуы мүмкін:

- сыбайлас жемқорлық және алаяқтық белгілері бар бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы құқық қорғау органдарын хабардар ету;
- сыбайлас жемқорлықтың жолын кесу немесе тергеу бойынша іс-шараларды өткізу кезінде құқық қорғау органдарына көмек көрсету;
- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша құқық қорғау органдарының сұраулары бойынша кеңестерге (кездесулерге) жауаптар беру/қатысу.

7.10. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер және кірістер мен мүлкті декларациялау

7.10.1. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, сондай-ақ аталған лауазымдарға кандидаттар болып табылатын адамдардың өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануына әкеп соғуы мүмкін әрекеттерді жасауына жол бермеу мақсатында аталған адамдар өздерінің өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерге сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.:

(а) жақын туыстарының, жұбайлары (зайыптары) мен жекжаттарының бірге қызмет (жұмыс) істеуіне жол бермеу. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар өздерінің жақын туыстары, жұбайы (зайыбы) және (немесе) жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағынысты лауазымдарды атқара алмайды, сондай-ақ жақын туыстары, жұбайы (зайыбы) және (немесе) жекжаттары тікелей бағынысты бола алмайды. Аталған лауазымдарға кандидаттар болып табылатын адамдар өздері лауазымға орналасуға үміткер болып отырған ұйымның басшылығына осы ұйымда жұмыс істейтін жақын туыстары, жұбайы және (немесе) жекжаттары туралы жазбаша нысанда хабарлауға міндетті.

Осы тармақтың а) тармақшасының талаптарын бұзатын адамдар, егер олар көрсетілген бұзушылық анықталған кезден бастап үш ай ішінде оны өз еркімен жоймаса, осындай бағыныстылықты болғызбайтын лауазымға ауысуға жатады, ал мұндай ауысу мүмкін болмаған кезде осы қызметкерлердің біреуі лауазымынан шығарылуға немесе көрсетілген функциялардан өзгедей босатылуға жатады;

(б) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану;

(в) егер мұндай әрекеттер осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса немесе осы адамдар лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, оларды ұсынған адамдардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді қабылдауға қолданылмайды.

7.10.2. 7.10.1-тармағының бірінші абзацында көрсетілген адамның отбасы мүшелері, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса не өзінің лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, осы адамның әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе көрсетілетін қызметтер алуға құқылы емес.

Ескерту. Осы тармақта отбасы мүшелері деп оның жұбайы (зайыбы), ата-анасы, балалары, оның ішінде кәмелетке толған балалары және асырауындағы және онымен тұрақты бірге тұратын адамдар түсініледі.

7.10.3. 7.10.1-тармағының бірінші абзацында көрсетілген адамдардың және (немесе) олардың отбасы мүшелерінің шотына олар білмей келіп түскен ақша, сондай-ақ олар анықталғаннан кейін екі аптадан аспайтын мерзімде 7.10.1-тармақтың в) тармақшасын және 7.10.2-тармақты бұза отырып алған қаражат тиісті мемлекеттік кіріс органына мұндай қаражаттың түсуінің мән-жайлары туралы түсініктеме ұсыныла отырып, республикалық бюджетке аударылуға жатады.

7.10.1-тармақтың бірінші абзацында көрсетілген адамдар және (немесе) олардың отбасы мүшелері білмей келіп түскен, сондай-ақ олар 7.10.1-тармақтың в) тармақшасын және 7.10.2-тармақты бұза отырып алған сыйлықтар сыйлық алған күннен бастап не 7.10.1-тармақтың бірінші абзацында көрсетілген адамға сыйлықты алғаны туралы белгілі болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға өтеусіз, ал көрсетілген тұлғаларға көрсетілген қызметтер осындай мән-жайлар кезінде қызмет көрсетілген күннен бастап не 7.10.1-тармақтың бірінші абзацында көрсетілген тұлғаға қызмет көрсету туралы белгілі болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде республикалық бюджетке ақша аудару арқылы төленуге тиіс.

Сыйлықты мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға берген тұлға Жоғары тұрған лауазымды адамды хабардар ете отырып, оны мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органмен жасалатын сатып алу-сату шарты негізінде "Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес айқындалған құн бойынша сатып алуға құқылы. Сыйлықтарды сатудан түскен ақша республикалық бюджетке аударылады.

7.10.4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға 7.10.1-тармақтың бірінші абзацында көрсетілген адамдардың келісімі жазбаша нысанда тіркеледі.

Аталған адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға әкеп соғады.

7.10.5. Мемлекеттік немесе оларға теңестірілген функцияларды орындауға байланысты лауазымды атқаратын адамдар (оның ішінде аталған лауазымға кандидаттар), сондай-ақ олардың жұбайлары (зайыптары) тұрғылықты жері бойынша Мемлекеттік кіріс органына Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес кірістері мен мүлкі туралы декларацияны ұсынады.

Декларациялар мен мәліметтерді ұсынбау немесе толық емес, дұрыс емес декларациялар мен мәліметтерді ұсыну, егер жасалған әрекетте қылмыстық жазаланатын іс-әрекет белгілері болмаса, адамға тиісті өкілеттіктер беруден бас тарту үшін негіз болып табылады не заңнамада көзделген тәртіппен тәртіптік жауаптылыққа әкеп соғады.

7.11. Қайырымдылық және демеушілік қызметті жүзеге асыру бойынша шектеулер

Серіктестік мемлекеттік органдарға, коммерциялық және коммерциялық емес ұйымдарға, олардың өкілдеріне, сондай-ақ өзге де тұлғаларға тікелей қайырымдылық және демеушілік көмек көрсетпейді.

Қайырымдылық пен демеушілік көмекті Серіктестік тек мынадай жолмен ғана көрсете алады:

- «Samruk-Kazyna Trust» әлеуметтік жобаларды дамыту қорына ақша қаражатын аудару;
- ескірген активтерді қайырымдылық мақсаттарға есептен шығару (ҚМГ Комплаенс қызметінің келісімі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін);
- жергілікті атқарушы органдардың өтініштері бойынша аз қамтамасыз етілген отбасыларға көмек көрсету (ҚМГ Комплаенс қызметінің келісімі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін).

Жоғарыда айтылғандарды қоспағанда, «Самұрық-Қазына» АҚ-ның тиісті тапсырмасы болуы мүмкін. Мұндай жағдайда қайырымдылық және демеушілік көмек қаражаттың мақсатты жұмсалуды туралы кейіннен егжей-тегжейлі есеппен нақты мақсаттарға көрсетілуі мүмкін.

8. Саяси маңызды тұлғалармен және жұртшылықпен өзара іс-қимыл

Серіктестік саяси маңызы бар тұлғалармен кез келген диалогы мен өзара іс-қимылы бастамашылық, адал, ашық, жауапты және дәйекті тәсілге негізделуі және қолданыстағы заңнамаға және іскерлік этика стандарттарына сәйкес келуі тиіс деп санайды.

Саяси маңызды тұлғалармен Серіктестік қызметкерінің/лауазымды тұлғасының кез келген тиісті емес өзара іс-қимылына қатаң тыйым салынады.

Серіктестік саяси маңызы бар тұлғалардың пайдасына қандай да бір заңсыз артықшылықтар немесе преференциялар алу, оның ішінде тікелей немесе жанама мақсатпен материалдық немесе өзге де пайда алуды қоса алғанда, олардың жақын туыстары, жұбайлары, жекжаттары немесе көрсетілген тұлғалардың мүддесіндегі төлемдерден де кез келген төлемнен қалыс қалады, оның ішінде:

- өкілдік іс-шараларға қатысуды ұйымдастыру немесе төлеу (өтемақы);
- демалуды, емдеуді және аурулардың алдын алуды ұйымдастыру немесе төлеу (өтемақы);
- ұйымдар немесе іссапар және басқа шығындар (өтемақы).

Саяси маңызды тұлғаның қатысуымен іс-шараны Серіктестік қаражаты есебінен ұйымдастырған жағдайда мұндай іс-шараның бастамашысы Серіктестік Комплаенс қызметі тарапынан осы шараның алдын ала келісілуін алуға тиіс. Бұл ретте Өкілдік шығыстар «Самұрық-Қазына» АҚ айқындаған өкілдік шығыстарға арналған лимиттерден, не заңнамада белгіленген лимиттерден аспауға тиіс.

Серіктестік қызметкерлеріне/лауазымды тұлғаларына тікелей немесе делдалдар арқылы ақша қаражатын, қандай да бір өзге де құндылықтарды немесе материалдық немесе Саяси маңызы бар тұлғаларға айырбас ретінде немесе заңсыз артықшылықтар немесе преференциялар алу мақсатында өзге де пайданы ұсынуға, беруге, уәде беруге, беруін куәландыруға тыйым салынады.

Серіктестік қызметкерлеріне/лауазымды тұлғаларына тікелей немесе делдалдар арқылы саяси маңызы бар тұлғаларға кез келген ынталандыру төлемдерін ұсынуға, табыстауға немесе уәде беруге тыйым салынады.

Серіктестік қызметкерлері / лауазымды тұлғалары саяси маңызы бар тұлғалар сыбайлас жемқорлық іс-қимылдарын жасауға дайын немесе жасауға ықпал ету ретінде қабылдауы мүмкін мінез-құлыққа жол бермеуге міндетті. Бұл талаптар ауызша және жазбаша өтініштерді, келіссөздерді қоса алғанда, өзара іс-қимылдың барлық жағдайына қолданылады.

Саяси маңызы бар тұлғалардан өтініш, талап, бопсалаушылық, ақша қаражатын, қандай да бір өзге де құндылықтарды, оның пайдасына немесе оның жақын туыстарының, жұбайларының, жекжаттарының пайдасына материалдық немесе өзге де пайданы беруге ниет ретінде қабылдануы мүмкін ақпаратты алған Серіктестік қызметкері/лауазымды тұлғасы тиісті Саяси маңызы бар тұлғамен іскерлік байланыстарды тоқтата тұруға және 1 (бір) жұмыс күні ішінде мұндай жағдайдың бар екендігі туралы Серіктестік Комплаенс офицерін хабардар етуге немесе бұл туралы ақпаратты «Жедел байланыс желісіне» жіберуге міндетті.

Саяси маңызды тұлғалармен, олардың Жақын туыстарымен, жұбайларымен, Жекжаттарымен шарттар жасасу сыбайлас жемқорлықтың жоғары факторы болып табылады. Осындай тәуекелді болдырмау үшін Серіктестіктің ішкі құжаттарға сәйкес әлеуетті қызметкерлер мен контрагенттерді Саяси маңызды тұлғалармен байланыстылығына тексереді.

Өз әрекеттерінің заңдылығы мен әдептілігіне кез келген күмән туындаған жағдайда Серіктестік қызметкерлері/лауазымды тұлғалары Серіктестік Комплаенс офицерінен консультация алуға міндетті.

9. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау және оларды басқару

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтауға және бағалауға тәсілдеме осылайша осы тәуекелдерді уақтылы әрі тиімді басқаруды қамтамасыз ету үшін ұйымдастырылуға тиіс.

Серіктестік сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау Серіктестік қызметкерлері, лауазымды тұлғалары, контрагенттері және Серіктестікпен ынтымақтасатын өзге де үшінші тұлғалар тарапынан неғұрлым сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарына ұшыраған нақты бизнес-процестерді айқындау үшін жүргізіледі.

Серіктестікте сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бағалау жүргізудің мынадай тәртібі белгіленді:

- жекелеген бизнес-процестер түрінде Серіктестік қызметін ұсыну;
- әрбір бизнес-процесс үшін сыбайлас жемқорлық және өзге де құқық бұзушылықтарға ұшырауы мүмкін «сыни» нүктелер мен бағыттарды айқындау;
- болуы мүмкін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын сипаттау: сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылығын жасау кезіндегі пайданың сипаттамасы, пара алушылықтың немесе параға коммерциялық сатып алудың ықтимал нысандары.
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару былайша жүзеге асырылады:
- өткізілген іс-шаралар бойынша есептілікті және нәтижелерді бағалауды қоса алғанда, Серіктестік сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің карталарын дайындау;
- ішкі құжаттарға сәйкес Мүдделер қақтығысы туралы хабарламаны тұрақты толтырылуын қоса алғанда, арнайы сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдерді белгілеу;
- қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралардың тиімділігін талдау;
- жаңаларын әзірлеу (қайта қарау) және қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шараларды жетілдіру.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерді бағалау осы Саясатты әзірлеу және енгізу кезінде жүргізіледі; Саясатты бекіткеннен кейін - екі жылда бір реттен жиі емес.

Қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйенің тиімділігін мерзімді талдау Серіктестік ішкі аудит қызметінің аудиттері шеңберінде, сондай-ақ сыртқы консультанттардың (аудиторлардың) тәуелсіз тексерулері шеңберінде жүзеге асырылады.

10. Саясатты орындамағаны (Тиісінше орындамағаны) үшін жауапкершілік

Осы Саясаттың талаптарын сақтамағаны үшін жауапкершілік атқаратын лауазымына қарамастан, Серіктестік әрбір қызметкеріне/лауазымдық тұлғасына жүктеледі.

Серіктестік қызметкерінің/лауазымды тұлғасының сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және/немесе алаяқтық әрекеттер жасауы еңбек міндеттерін өрескел бұзу болып танылады.

Серіктестік қызметкері/лауазымды тұлғасы мәртебесі мен лауазымына қарамастан жауапкершілікке тартуға жатады. Жауапкершілікке тарту Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Серіктестік қызметкерінің/лауазымды тұлғасының сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және/немесе алаяқтық әрекеттер жасауға қатыстылығы анықталған және белгіленген жағдайда, Серіктестік қызметкерін/лауазымды тұлғасын тәртіптік жауапкершілікке, оның ішінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен шартты бұзу түрінде тартуға құқылы.

Жеткілікті негіздер болған жағдайда, жоғарыда көрсетілген фактілер бойынша ішкі тергеу материалдары кінәлі адамдарды әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілікке тарту туралы өтінішпен құқық қорғау органдарына беріледі.

Серіктестікке зиян мен залал келтірген жағдайда Серіктестік сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық және/немесе алаяқтық әрекеттер жасаған тұлғаға қатысты азаматтық талаппен сотқа жүгіну құқығын өзіне қалдырады.

11. Қорытынды ережелер

Іскерлік этиканың халықаралық стандарттарын, бизнесті жүргізудің ашықтығы мен айқындылығын сақтау үшін Серіктестік қызметкерлері/лауазымды тұлғалары Серіктестік Комплаенс офицеріне олардың Серіктестіктің ішкі құжаттарына сәйкес сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға бейім барлық жағдайлары туралы хабардар етуге тиіс.

Серіктестіктің басқа қызметкерлерінің/лауазымды тұлғаларының немесе контрагенттердің іс-қимылының заңдылығына, ықтимал сыбайлас жемқорлық іс-қимылдарына және ұрлықты, алаяқтықты, парақорлықты, коммерциялық сатып алуды, мүдделер қақтығысын және өзге де бұзушылықтарды қоса алғанда, өзге де бұзушылықтарға қатысты күмән туындаған жағдайда Серіктестік қызметкері/лауазымды тұлғасы, Контрагент, акционер немесе өзге тұлға ашық диалог нысанында (оның ішінде жасырын) Серіктестік Комплаенс офицеріне өзінің күмәндары туралы баяндай алады не Серіктестіктің ішкі құжаттарында белгіленген рәсімге сәйкес «Жедел байланыс желісіне» жүгіне алады.

Тіркеу өзгерісі

№ тар мақ ша	Нөмер өзгертілуі	Нөмер бөлімі	Парақша нөмері	Енгізілген күнді өзгерту	Тексерістің орындалған күні	Жауапты тұлғаның қолы
1	2	3	4	5	6	7
1	1	Алғысөз, мазмұны, ескерту 2, ескерту 4.3, ескерту 4.5, ескерту 7.5, ескерту 7.10-7.11	2, 3, 8, 12, 13	07.02.2022 г	07.02.2022 г.	

Редакцияның соңғы келісу жобасының құжатты.

№ п/п	Бөлім аталуы	Лауазым	Аты жөні тегі	Қолы	Күні
1	2	3	4	5	6
1	Басшылық	Бас директордың өндіріс жөніндегі орынбасары	Н.К.Токтамисов		
2	Басшылық	Бас директордың персоналды басқару, еңбекақы төлеу және әлеуметтік саясат жөніндегі орынбасары	Б.З.Дюсебиев		
3	Басшылық	Бас директордың экономикалық мәселелер жөніндегі орынбасары	А.Е.Досмағамбетова		
4	Басшылық	Бас директордың өндірісті қамтамасыз ету жөніндегі орынбасары	С.Жақсыбаев		
5	Комплаенс секторы	Комплаенс офицер	Б.К.Ахбелов		
6	Есеп бөлімі	Бас бухгалтер	Ф.Абишаева		
7	АРББ	Бөлім бастығы	И.Бахтыгузина		
8	ЗБ	Бөлім бастығы	А.Т.Абдикадинова		
9	ӘӘБ	Бөлім бастығы	Ә.Рамазан		
10	ҚТ	Топ жетекшісі	І.Саршиев		
11	СжСС	Жетекші маман (тәуекелдерді басқару бойынша)	Муратова Н.М.		

Лист согласования

Файл "129",
Файл "АФЗ_Политика по противодействию коррупции 2022",
Файл "АФЗ_Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты 2022",
Файл "Политика в области противодействия коррупции_изм",
Файл "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл саласындағы саясат"

Должность	Подразделение	ФИО	Результат	Дата	Комментарий
Ведущий специалист (по управлению рисками)	Группа по качеству и сертификации	Муратова Нургуль Муратовна	Подписано	07.02.2022	
Заместитель генерального директора по производству	Заместитель генерального директора по производству	Токтамисов Нурлан Кайыргалиевич	Подписано	07.02.2022	
Начальник отдела	Юридический отдел	Абдикадирова Айшолпан Тыныштыковна	Подписано	08.02.2022	
Руководитель группы безопасности	Группа безопасности	Саршиев Ислам Есбулдыевич	Подписано	08.02.2022	
Комплаенс офицер	Комплаенс отдел	Ахбелов Беккожа Кубешович	Подписано	08.02.2022	
Заместитель генерального директора по управлению персоналом, оплате труда и социальной политике	Заместитель генерального директора по общим вопросам	Дюсенбиев Берден Закарияевич	Подписано	08.02.2022	
Начальник отдела управления человеческими ресурсами	Отдел управления человеческими ресурсами	Бахтыгузина Иветта Аркадьевна	Подписано	08.02.2022	
Главный бухгалтер	Бухгалтерия	Абишаева Фатима Орунбековна	Подписано	09.02.2022	
Заместитель генерального директора по обеспечению производства	Заместитель генерального директора по обеспечению производства	Жаксыбаев Берик Аюколтаевич	Подписано	10.02.2022	
Начальник отдела	Социально-административный отдел	Рамазан Адилбек Бактыбайулы	Подписано	10.02.2022	
Заместитель директора по экономическим вопросам	Заместитель директора по экономическим вопросам	Досмагамбетова Анар Елеубаевна	Подписано	11.02.2022	

ЖАЗБА НЫСАНДАРЫНЫҢ АЛЬБОМЫ

**«СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ
САЛАСЫНДАҒЫ САЯСАТЫ «OIL SERVICES COMPANY» ЖШС**

**«OIL SERVICES COMPANY ЖШС СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ САЛАСЫНДАҒЫ САЯСАТЫНЫҢ»
ЖАЗБАЛАР НЫСАНДАРЫ АЛЬБОМЫНЫҢ ТІЗІЛІМІ**

№№	Қосымша нөмірі	Жазбалар нысанының атауы	Сәйкестендіру нөмірі	Басылым нөмірі			Ескертпе
				1	2	3	
				Бекітілген күні			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 қосымша	«Oil Services Company» ЖШС сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясаттың нормаларын сақтау міндеттемесі	Нөмірсіз	07.02.2022 ж.			
2	2 қосымша	«Oil Services Company» ЖШС қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарын сақтау жаднамасы	Нөмірсіз	07.02.2022 ж.			
3	3 қосымша	Контрагенттермен шарттар үшін Сыбайлас жемқорлық ескертпесінің мысалы	Нөмірсіз	07.02.2022 ж.			

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы
іс-қимыл саласындағы саясатқа
1-қосымша, Еңбек шартына қосымша**

**«Oil Services Company» ЖШС сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
саласындағы саясаттың нормаларын сақтау міндеттемесі**

1. Қызметкер «Oil Services Company» ЖШС (бұдан әрі - Серіктестік) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы Саясатының мазмұнымен танысқанын растайды және оларды сақтауға міндеттенеді.

2. Қызметкер:

2.1. Коммерциялық ұйымдарды, билік және өзін-өзі басқару органдарын, қазақстандық және шетелдік мемлекеттік қызметшілерді, жеке компаниялар мен олардың өкілдерін қоса алғанда, қандай да бір тұлғаларға және қандай да бір тұлғалардан немесе ұйымдардан, билік және өзін-өзі басқару органдарын, қазақстандық және шетелдік мемлекеттік қызметшілерді, жеке компаниялар мен олардың өкілдерін қоса алғанда, кез келген нысанда (ынталандыру төлемдері) нысандылықтарды оңайлату үшін пара және төлемдер ұсынбауға, бермеуге, уәде етпеуге, сұрамауға және алмауға.

2.2. Серіктестік мүддесінде немесе атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты жасауға немесе жасауға қатысуға дайын болу ретінде айналасындағы адамдардың түсіндіруі мүмкін мінез-құлқынан қалыс қалуға міндеттенеді.

2.3. Тікелей басшыға және Саясаттың сақталуын бақылауға жауапты тұлғаға дереу хабарлау:

- Қызметкердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға бейімделу жағдайлары туралы;

- Серіктестік басқа қызметкерлерінің, контрагенттерінің немесе өзге тұлғалардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау жағдайлары туралы қызметкерге белгілі болған ақпарат туралы;

- қызметкердің мүдделер қақтығысының пайда болу немесе туындаған мүмкіндігі туралы.

3. Қызметкер Саясаттың сақталуын бақылауға жауапты Серіктестік Комплаенс қызметіне өз әрекеттерінің заңдылығын немесе әдептілігін, сондай-ақ басқа қызметкерлердің, контрагенттердің немесе Серіктестікпен өзара іс-қимыл жасайтын өзге де тұлғалардың әрекеттерін, әрекетсіздігін немесе ұсыныстарын Серіктестік «Жедел байланыс желісіне» хабарлау мүмкіндігімен танысты.

4. Қызметкерге Серіктестіктің бірде-бір қызметкері, оны қоса алғанда, егер ол болжанып отырған сыбайлас жемқорлық фактісі туралы хабарласа, не егер ол пара беруден немесе алудан, параға коммерциялық сатып алуды жасаудан немесе парақорлыққа делдалдық көрсетуден бас тартса, оның ішінде мұндай бас тарту нәтижесінде Серіктестікте жіберілген пайда туындағаны немесе коммерциялық және бәсекелестік артықшылықтар алынбағаны түсіндірілді.

5. Қызметкер қазақстандық және басқа да қолданылатын заңнаманың сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптарын бұзғаны үшін тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және/немесе қылмыстық жауапкершілікке, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы Саясатты және «Oil Services Company» ЖШС Іскерлік этика кодексін бұзғаны үшін тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және / немесе қылмыстық жауапкершілікке тарту мүмкіндігі туралы ескерілді.

6. Қызметкерге «Oil Services Company» ЖШС сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясаттың және қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың қағидаттары мен талаптары туралы қосымша мәселелер болған жағдайда, ол саясаттың сақталуын бақылауға жауапты Серіктестіктің Комплаенс офицеріне жүгіне алатындығы түсіндірілді.

20__ ж. «__» _____

_____ / _____

**«Oil Services Company» ЖШС қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы
заңнамасының талаптарын сақтау жаднамасы**

1. Қандай мінез-құлыққа тыйым салынады?

«Oil Services Company» ЖШС (бұдан әрі – Серіктестік) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы Серіктестік саясаты (бұдан әрі – Саясат) сыбайлас жемқорлықтың кез келген нысандарына тыйым салады: қызметтік жағдайын теріс пайдалану, пара беру (Белсенді пара алушылық), пара алу (пассивті пара алушылық), делдалдық, өкілеттіктерді теріс пайдалану, коммерциялық сатып алу не жеке тұлғаның өз лауазымдық жағдайын Серіктестік пен мемлекеттің мүдделеріне қарамастан, ақша, құндылықтар, өзге де мүлік немесе мүліктік сипаттағы қызметтер, өзі немесе үшінші тұлғалар үшін өзге де мүліктік құқықтар түрінде пайда алу үшін өзге де заңсыз пайдалануға не басқа жеке тұлғалардың аталған тұлғаға осындай пайданы заңсыз беруге, сондай-ақ заңды тұлғаның атынан немесе мүдделерінде көрсетілген әрекеттерді жасауға.

2. Пара деген не?

Пара – бұл қабылданатын материалдық құндылықтар (заттар немесе ақша) немесе іс-әрекеті (немесе, керісінше, әрекетсіздігі) үшін пара берушінің мүддесінде бұл адам өзінің қызметтік жағдайына байланысты жасай алатын немесе жасауға тиіс болатын қандай да бір мүліктік пайда немесе қызметтер.

Пара қаржылық немесе өзге артықшылықтарды қоса алғанда, құндылығы бар нәрсе болуы мүмкін. Пара мысалдары мыналарды қамтиды (бірақ шектелмейді):

- қаржылық төлемдер немесе ақша қаражатындағы немесе олардың баламаларындағы төлем уәделері (мысалы, сыйлық сертификаттары);
- сыйлықтар, ойын-сауық және қонақжайлылық белгілері (мысалы, сапар, тамақтану және қонақүйде тұру);
- қызметтер;
- қарыздар және бағалы қамтамасыз ету;
- мүлік немесе кез келген түрдегі мүліктегі қандай да бір үлес;
- өсімнен қорғау және қандай да бір міндеттен босату;
- тиісті емес сыйақы үшін берілетін бірдеңе;
- уақытша немесе тұрақты жұмыс тәжірибесін, тәжірибесін ұсыну (жақын туыстарына, жұбайына, жекжаттарына осындай қызметтерді/игіліктерді ұсынуды қоса алғанда);
- саяси немесе қайырымдылық жарналар.

Парақорлықты қорғау үшін параның қандай да бір жергілікті салада, істе, кәсіпте немесе шақыруда қажетті шара болып табылатындығының дәлелін пайдалану мүмкін емес.

3. Белсенді пара алушылық

Серіктестік қызметкерлері/лауазымды тұлғалары үшін мыналар әрдайым қолайлы емес:

- ынталандырушы төлемдерді, саяси маңызы бар тұлғаға немесе олардың пайдасына немесе осындай тұлғалардың нұсқауы бойынша өзге де заңсыз төлемдерді немесе артықшылықтарды қоса алғанда, пара ұсыну, уәде беру немесе төлеу;
- мұндай мінез-құлыққа жәрдемдесу, делдал болу, көмектесу немесе қолдау көрсету.

Егер Серіктестік қызметкері/лауазымды тұлғасы ұсынса, төлеуге тырысса немесе төлесе, Серіктестік қызметкері/лауазымды тұлғасы орнына пайда таппаса да саяси маңызды тұлғаға пара беру кезінде делдал болып табылса, Саясатты бұзу туындайды.

4. Пассивті пара алушылық

Серіктестік қызметкерлеріне/лауазымды тұлғаларына:

Саяси маңызды тұлғадан пара сұрауға, талап етуге, алуды келісуге немесе алуға тыйым салынады.

Бұл тыйым қызметкердің өз пайдасына немесе басқа адамның атынан пара алғанына қарамастан қолданылады.

Саясатты бұзу егер Серіктестік қызметкері/лауазымды тұлғасы пара сұраса немесе талап етсе, туындайды; пара іс жүзінде төленбеуі мүмкін.

5. Параға коммерциялық сатып алу деген не?

Параға коммерциялық сатып алу – коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге мүлікті заңсыз беру, сол сияқты оның өзінің қызмет бабын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ параға сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүдделеріне қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін оған мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету.

6. Пара немесе Параға коммерциялық сатып алу қашан артықшылық болып есептеледі?

Артықшылықты ұсыну егер:

- алушы немесе басқа тұлға тарапынан тиісті емес мінез-құлықты ынталандыру немесе көтермелеу (параға коммерциялық сатып алу); немесе
- коммерциялық артықшылық алу немесе ұстап қалу мақсатында өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде саяси маңызды тұлғаға (заңсыз немесе өзге де түрде) ықпал ету болса, құндылыққа қарамастан, пара болып табылады.

Артықшылықтар беру, бәлкім, егер:

- ол сыбайлас жемқорлыққа және паракорлыққа қарсы іс-қимыл туралы тиісті заңдар бойынша заңсыз;
- ол басқа тарап үшін міндеттеме немесе міндеттеменің көрінуін жасайтын;
- ол адамды белгілі бір пайданы беру немесе артықшылық беретін адамға жалпы қолдау көрсету немесе осындай тұлғаны ұйымдастыру мақсатында әрекетке немесе әрекетсіздікке итермелеу мақсаты бар;
- ол саяси маңызы бар адамға қызметшінің қызметтік міндеттеріне қатысты ықпал ету үшін, қызметтік міндеттерін орындауды жеделдету үшін немесе осындай тұлға тарапынан жалпы қолдау алу үшін берілген;
- ол құны, жиілігі немесе ұсыну тәсілі тұрғысынан негізсіз болып табылса, пара болып табылады.

7. Тағы неге тыйым салынды?

Сондай-ақ Сіз үшін мыналар қолайлы емес:

- ақша қаражатын ұрлау және жалған есептер жасау, инсайдерлік ақпарат саудасы, ақша қаражатын жылыстату немесе қаражатты заңсыз иемдену сияқты қылмыстық әрекеттерді қоса алғанда, қаржылық тәртіпті бұзу;
- Серіктестік тарапынан алдын ала рұқсатсыз активтерді, құралдарды немесе зияткерлік меншікті қоса алғанда, Серіктестік ресурстарына қол жеткізуді немесе пайдалануды жеке тәртіппен басқа тұлғаларға пайдалану немесе ұсыну;
- коммерциялық ұйымның, мемлекеттік (толық немесе ішінара) ұйымның жеке қызметкерін немесе саяси маңызы бар тұлғаны заңсыз әрекеттерге итермелеуге тырысу;
- тікелей немесе жанама түрде агент немесе қауымдасқан тұлға арқылы параны/параға коммерциялық сатып алуды ұсыну, беру немесе рұқсат ету:
 - a. Саяси маңызды тұлға немесе
 - b. коммерциялық немесе өзге ұйымның менеджеріне, қызметшісіне немесе қызметкеріне;
- қандай да бір бәсекелестің, өнім берушінің немесе Серіктестіктің тапсырыс берушісінің қызметкеріне рұқсат етілмеген пайда (мүліктік немесе өзге) ұсыну немесе беру, бұл Серіктестіктің оның бәсекелестерінен тиісті артықшылығына әкеп соқтыруы мүмкін кез келген пайда сияқты теріс пиғылды бәсекелестік артықшылығына және бәсекелестік туралы қолданылатын ережелерді бұзуға алып келуі мүмкін;
- Серіктестікке қатысты бәсекелік артықшылықтарды заңсыз алу мақсатында Сіз саяси маңызды тұлғалармен бірге бола алатын қандай да бір байланыстарды пайдалану;
 - саясатқа сәйкес заңсыз төлем белгілері немесе назар аудару белгілері туралы немесе мұндай мінез-құлықтан күдіктенуге негіз беретін қандай да бір жағдайлар туралы хабарламау;
 - тарапты қаржылық немесе өзге пайда алуға немесе міндеттемеден жалтаруға бейім алаяқтық жалған мәлімдемелерді қоса алғанда, әрекеттерді алдын ала қабылдау;
 - жоғарыда көрсетілген бірдеңені жымқыруға немесе жасыруға тырысу.

Жаднамамен таныстым, бәрі оқытылды және толық көлемде түсіндірілді.

Аты-жөні _____

Қолы _____

Күні _____

**Контрагенттермен шарттар үшін
Сыбайлас жемқорлық ескертпесінің мысалы**

1. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] иелерінің, директорлардың, лауазымды тұлғалардың, қызметкерлердің және агенттердің шектеусіз [шарт бойынша контрагенттің атауы] қоса алғанда, осы Шарт бойынша әрекет ететін онымен үлестес барлық жеке және заңды тұлғалардың (бұдан әрі олардың әрқайсысы «Үлестес тұлға» деп аталады) осы ескертпенің кепілдіктерін сақтауын қамтамасыз етуге міндеттенеді.

2. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] және барлық үлестес тұлғалар тікелей немесе жанама келесі әрекеттерді жасамауға:

2.2.1. Заңсыз алу, сақтау немесе бизнесті жүргізу не Серіктестік үшін заңсыз артықшылықтар алу мақсатында мемлекетпен байланысты кез келген тұлғаларға қандай да бір ақша қаражатын төлеуге, ұсынуға, уәде беруге не төлеуге немесе өзге де құндылықтарды (сыйлықтарды, ойын-сауық пен субсидияларды қоса алғанда) беруге рұқсат етуге;

2.2.2. Параға коммерциялық сатып алуды және бизнесті жүргізудің өзге де заңға қарсы және заңсыз құралдарын қоса алғанда, коммерция саласында паракорлыққа тыйым салатын қолданыстағы заңдарды бұзатын өзге де іс-әрекеттер жасамауға міндеттенеді.

3. [Шарт бойынша контрагенттің атауы]¹ [мемлекетке байланысты тұлға болып табылмайды]² және [оның лауазымды тұлғалары, қызметкерлері не тікелей немесе жанама иелері болып табылатын саяси маңызы бар тұлғалар жоқ]. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] қандай да бір саяси маңызды тұлға [шарт бойынша контрагенттің атауы] лауазымды тұлға немесе қызметкер болған не [шарт бойынша контрагенттің атауы] тікелей немесе жанама қатысу үлесін сатып алған барлық жағдайлар туралы Серіктестікке жазбаша нысанда дереу хабарлауға міндеттенеді.

4. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] қандай да бір заңсыз мақсатта емес, заңды шаруашылық қызметті жүзеге асыру мақсатында құрылған және тек қаржыландырудың заңды көздері ғана бар.

5. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] және оның үлестес тұлғалары алаяқтық немесе сыбайлас жемқорлыққа байланысты қандай да бір заңға қарсы іс-әрекеттер жасағаны үшін сотталмаған немесе кінәлі деп танылған. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] егер [шарт бойынша контрагенттің атауы] немесе оның қандай да бір үлестес тұлғалары осындай құқыққа қарсы іс-әрекеттерді жасағаны үшін сотталса немесе жасағаны үшін кінәлі деп танылса, Серіктестікті жазбаша нысанда дереу хабардар етуге міндеттенеді.

6. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] оның «Oil Services Company» ЖШС (бұдан әрі - Серіктестік) Іскерлік этика кодексімен және Серіктестіктің ресми веб-сайтындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясатымен танысқанын растайды. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] Серіктестік іскерлік этика кодексін және Серіктестік Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы саясатты толық түсінетінін куәландырады.

7. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпенің талаптарын нақты немесе ықтимал бұзған жағдайда Серіктестікке адал көмек көрсетуге және жәрдемдесуге міндеттенеді, оның ішінде өз иелеріне, директорларына, лауазымды тұлғаларына және өзге де үлестес тұлғаларға сұрау жүргізу мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндеттенеді.

8. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] Серіктестік қызметіне байланысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпенің талаптарын бұзудың барлық жағдайлары туралы Серіктестікке уақтылы хабарлауға міндеттенеді. Талаптарды бұзу жағдайлары туралы хабарлама үшін [Шарт бойынша контрагенттің атауы] ол жөнінде ақпарат Серіктестік ресми веб-сайтында орналастылған Серіктестік «Жедел байланыс желісін» пайдалануға міндетті.

¹ Контрагент мемлекетпен байланысты тұлға болған жағдайда мәтінді өзгерту қажет

² Бар болса, мәтінді өзгерту және жария лауазымды тұлғалардың тізбесін алу қажет